

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 an întreg 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai mult pe an; — trimis cu poșta în lăintrul monarhiei pe 1 an întreg 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinătate pe 1 an 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIUL

Diariu politic, national-economic si literariu.

Ori-ce inserate, se platesc pe serie séu linia, cu litere marunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adon'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin asemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariulu Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 103.

Sibiu, Decembre 23/4 Ianuaru 1879.

Anulu I.

Anuntiu de abonamentu la „Observatoriulu“ pe anulu 1879.

Apropiandu-ne cătra capetulu anului, este de lipsa a se cunoște macaru aproximativu numerulu exemplarielor câte sunt a se trage de sub tipari indata dela începutu, pentru-că mai tardiu se nu venimu în strimțore cu trimiterea de exemplarie întregi. Din acésta cauza deschidemu si noi mai de tempuriu abonamentu pe Semestrulu I si pe anulu întregu, totu cu pretiurile de mai înainte, adeca:

În Sibiu pe 1 anu cu 7 fl. v. a., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., éra dusu la casa cu 1 fl. respective cu 50 cr. mai multu. În lăintrulu monarhiei cu post'a, 8 fl. pe 1 anu, 4 fl. pe 6 luni.

În afara de monarhia cu porto duplu 10 fl. sau 22 franci pe 1 anu, 5 fl. sau 11 franci pe 6 luni.

Abonamentele se potu face mai usioru prin asemnatiuni (mandate) postali, de a dreptulu la Redactiune în Sibiu, piati'a mica Nr. 27.

Din Romani'a primimu abonamente si în bi-lete hipotecarie de ale statulu, al pari.

În capital'a Bucuresti abonamentele se facu si la librari'a dlui I. Szöllösi în piati'a teatrulu.

Din 10 exemplarie abonate efectivu, 1 se dà gratis.

Redactiunea.

Romanii din Macedoni'a, Epiru, Tessali'a, Bulgari'a, Serbi'a.

(Urmare.)

II. Una scire ce semena fôrte cu cea dela Vidinu comunicata de noi în Nr. precedente, se publicase înainte cu doi ani si dela Rusciucu în diariile germane si magiare despre doue comune rurale, unde locuitorii trecusera la religiunea catholica totu din cauza, că-ci calugarii bulgaresci nu suferia se se tina servitiu dumnediescu în limb'a romanescă. Nu scimu daca clerulu superioru romanescu ii sunt cunoscute mai multe casuri de acestea din Bulgari'a si Serbi'a. Ceea ce scimu

este, pre cătu amu întielesu dela unii mireni, că până acuma nu s'au aflatu a fi oportuna vreo muștrare evanghelica, ce s'ar cuveni se se faca arhieriloru bulgaresci, de si acuma, libertatea cultelor, prin urmare si a limbei bisericesci, este garantata de cătra Europ'a prin tractatu solemne.

Se trecemu dela romanii danubiani mai afundu în tierile peninsulei balcanice, dupa-ce mai antaiu vomu arunca o cautatura de ochiu preste mai multe pietie ale Romaniei. În acelea vei afla câteva dieci de mii, mai alesu comercianti, industriari si câteva literati, veniti de preste Dunare si asiedati cu locuinti'a în Romani'a, carii până aci trecea în ochii daco-romaniloru de greci, de bulgari, de arnauti, de turci baptisati, sau de ori-ce alta nationalitate, numai de romani nu. Ei insii se feria pre cătu potea, se vorbesca despre originea si de nationalitatea lor. Ômeni mai mari de cătu mi-diolocii, bine facuti si spatiosi, largi în peptu, peru negru, ochi negrii sau castanii, cautatura drépta si seriôsa, facia mai multu albenetia decâtu brunetta, mersu largu si siguru, camu că si alu arnautiloru: ce rassa de ômeni se fia acésta parinte Amfilochie? Sunt cutio-vlachi, (daco-romani) cocône Georgie.

— Dara din ce'i cunosci cuviosii'a ta? — Din cei cunosc eu? Apoi n'audi si dta că ducu vorb'a pe tîntiăresce, că-ci inca nu s'au dedatu bine cu pronunti'a acésta, a romaniloru de dincôce de Dunare. În cătu pentru esteriorulu lor, cauta dta cocône Georgie la acea parte a saceleniloru dv. din Siete-sate în districtulu Brasiovului, care n'au apucatu a se amesteca prin casatorii cu rass'a spaniôla a romaniloru din Ardealu si vei afla multa asemenare cu cei Cutiovlachi din Epiru. Se vedi apoi si pe femeile lor, pre cătu nu le tinu totu camu inchise de fric'a turciloru acolo în tier'a lor. Ce mai frumsetia de femei, pare că aru fi totu stranepôte de a le senatoreseloru Romei; numai cătu femeile tîntiariloru (macedo-romaniloru) nu sunt asia brunette, nici că italianele, nici că bucurescenele. Acestia sunt toti cutio-vlachi cocône, éra nu greci nici bulgari, precum se credea până acilea, si acum de candu s'au pornitu lucrurile în Tier'a turcésca precum vedi si dta, au începutu si ei se se dea de ceea ce sunt, de romani, si au mare bucuria că au ajutatu D-dieu si Romaniei, că se ésa pe de asupr'a.

Că dora nu vei fi amblatu si Cuviosii'a ta prin Macedoni'a si Epiru (Albani'a)?

— Cum n'am amblatu cocône Georgie? Eram baiatu că de 15 ani, candu am venitu mai antaiu cu unu negustoriu dela Prevesa pe marea alba la Constantinopole si de acolo la Galati. Nu'mi placea negustori'a; m'am cerutu la scôla si mai tardiu la monastire.

Acuma pricepu

Si acelu poporu macedo-romanescu, carele a datu Austriei pe unu generalu de artilleria Petru Duca, man'a drépta a imperatulu Franciscu I mosiulu lui Franciscu Iosifu, care 'ia datu atâtea case mari de comercianti renumiti în cele mai de frunte piatie, mergendu până susu la cas'a Sina; acelu poporu plinu de viétia si spiritu, care face onôrea comerciulu Romaniei, prin care s'a innultitu si intaritu până acum elementulu nostru nationale, alu carui dialectu e în stare de a inavuti pe alu nostru, în cătu slavo-latrii nostrii se cadia în genunchi, acelu poporu demnu de totu respectulu, se mai figuredie totu numai sub nume străine, candu că grecu, candu că bulgaru sau arnautu, totu numai că lipitura? Nici-o di mai multu.

Dela tractatulu de Berlinu cestiunea macedo-romana se agita si daca va voi D-dieu, fericit'a ei deslegare se prepara la câteva locuri acomodate pentru scopulu acesta. Dara speranțele cele mai mari ale macedo-romaniloru sunt îndreptate la Bucuresti, apoi în casu de necesitate, la Rom'a. Dupa informatiuni mai noue, densii ceru si astépta dela Bucuresti: 1) Se se apuce firulu activitatiei din dilele lui Alexandru Ioanu I Cusa, curmatu mai apoi din cause misteriose, si se se continue cu înfiintarea de scôle romanesci în tôte comunele mai numeroșe, urbane si rurale, locuite preste totu, sau în maioritate, de macedo-romani. 2) Fiindu-că clerulu grecescu si celu bulgarescu nu suferă nici scôle romanesci, nici servitiu d-diescu în limb'a romana, atātu gubernulu politicu alu Romaniei, cătu si s. sinodu alu bisericei romane si anume mitropolitulu primat se interviie la Patriarchi'a din Constantinopole, că aceea se provôce pe Archiereii din Macedoni'a, Tessali'a, Epiru a se conteni dela mesuri despotice si a nu mai suferi persecutarea limbei romane în scôle si biserică. 3) Se interviie în acelasu sensu si la exarchatulu bulgariloru. 4) În Romani'a se afla câteva testamente si

Foisiôr'a „Observatoriulu“.

Eva séu Giurulu Lumei în cinci scrisori.

De Paul Féval.

Traducere de: Dimitrie Petrescu.

(Urmare.)

Intr'o séra tocmai în mijloculu unu discursu de felulu acesta, me intrerupseiu deodata si remaseiu cu gur'a cascata, uimitu si fôrte miscatu: imi pareă ca vedu o lacrima curgendu sub pleop'a ei jumetate inchisa. De asta-data, dibaci'a mea era încoronata cu celu mai deplinu succesu. Misterulu se lumină; acésta lacrima esplică totulu. Lady Wolsley me iubise; deocamdata tém'a de a cadea în slabiciune o inpinsese la acea manopera cam teatrala si afectata, dar destulu de scusabila în situatiunea sirmanei femei. Cu cata sinceritate o plangeamu! cata clementia gaseamu în ânim'a mea pentru acea gresiala ajunsa pentru mine atatu de lingusitôre prin motivele sale! Oh! me caiamu. Tôte acele cuvinte întiepatôre, amare, pline de indoiala si uscaciune, ce pronuntiasemu de cateva dile, imi reveneau în minte, si me gaseamu a fi unu monstru de barbaria. Si victim'a mea era aci, înainteă mea; suferea cu resemnatiune si fara a murmură! Imi simtiamu pleoapele udade de lacrima care ceru cu potere scurgerea lor. Ce momentu dulce! aveamu se-ne confundamu lacrimile.

Lady Wolsley, vedindu ca nu mai urmediu, ridica asupra-mi privirea ei. Ochiulu seu era uscatu si nu esprimă decatu o rea si indiferenta surprindere, mestecata, trebue s'o spunu, cu unu micu dramu de mila.

Te ai confundatu vre-odata în scuse grabite catra o persôna ce nu-ti raspundea, din cauza ca nu scia de ce e vorb'a? Cerutai în genunchi ertare pentru o ofensa si primitai dreptu respunsu aceste cuvinte sdrobotôre: „Nici nu bagasemu de séma.“

Déca te ai aflatu vreo data în acésta positiune umilitôre, ai încercatu camu a diecea parte din rusinea ce am simtitu la vederea liniscei lady Wolsley.

De astadata, ori care fu bun'a mea vointia, nu-o mai potui întôrce, rolulu meu atingeă marginile ridicolului, me vedemu caraghiosu. În zadaru voiamu se me desmetecescu, lady Wolsley, întrebându-me cu interesu despre caus'a acestei turburari neasteptate puse culme incurcaturei mele. Imi luai iute adio. Catu tîntu drumulu, imi facemu mie însu'mi aspre muștrari. Atatu eramu de necajitu, ca déca asiu fi întelnitu pe lordulu Wolsley trantitu în vre-o gaura, l'asiu fi lasatu, credu, în voi'a lui Dumnedieu.

Séra, imi asiediaiu lucrurile, voiamu se plecu a dou'a di, desu de diminétia fara a vedea pe lady Wolsley. — Fara a o vedea! ce prostu desnodamtu la acésta comedia atatu de greu jucata! Nu era ôre acésta o invingere marturisita? Respinseiu indata acestu prostu espedientu si desu de diminétia, luaiu calea spre Vauvert spre a-mi luă celu pucinu adio în tôte regulele. Imi luaiu, pentru a intră, o figura zimbîtore.

Lord Wolsley vrû se se retraga si se me lase singuru cu femeia sa. Acésta purtare, cu care trebuia se fiu dedatu, imi paru în diu'a aceea, cu deosebire dispretiuitôre si afara din cale. De siguru betranulu noblemanu n'avea téma de mine.

— Milord, ii diseiu eu oprindu-lu, da-mi voia se-mi iau remasu bunu dela dta, plecu maine la Angli'a.

Isi scôse palari'a, imi sgdui man'a de vre-o patru ori, murmura unu „ambla sanetosu“ anglo-francesu si esî pe usia.

Me întorseiu spre lady Wolsley. Era palida si pareă aprôpe a'i veni reu. Invetiatu minte prin ceea ce patisemu în diu'a trecută, me facuiu ca nu observu turburarea ei, si'i cerui comisiônele pentru Londr'a cu o recéla nu tocmai reu jucata.

— De ce acésta plecare neasteptata? me întrebă ea încetu, în locu de a'mi raspunde.

Me asprîi si facuiu pe neinduplecatulu. Nu'mi aducu tocmai aminte ce obrasnicie îi respunseiu, dar' trebue se fiu fostu destulu de miserabilu, negresitu, pentruca imi lasa de atunci griji'a de a tienea eu singuru conversatiunea.

Era miscata; cu catu acésta miscare devenea mai vedita, cu atatu imi placea se-mi aratu libertatea de spiritu. Imi resbunamu cu multa placere de superarea mea. Peste cateva minute lady Wolsley se scula.

— Adio dar, dise ea, iti dorescu se fi fericitu.

Imi simtîiu deo-data ânim'a stringendu-se; asiu fi datu doi ani din viati'a mea spre a potea prelungi cu o ora macaru acésta întrevedere. Lady Wolsley, era aprôpe de usia.

— Nu mai dorescu se scii de ce plecu? incurcaiu eu cu o voce rugatôre.

Se întôrse; eu faceamu imaginatiunei mele unu apelu desperatu; ce se dicu?

— Milady! strigaiu eu în fine dupa întemplant; iubescu, suferiu!

Facu o miscare spariata.

— Nu te superă, reluaiu eu inaintandu spre densa, sunt fôrte nefericitu; credemu

Me intrerumpseiu; o idea imi venise în fine. Ceea ce voiamu cu orice pretiu, era de a prelungi acestu ultimu între — patru — ochi. Ceteamu intr'adeveru în ânimă mea si pentru prim'a ôra, mesuramu întinderea pasiunei mele.

— Asculta-me, diseiu eu repede; ar fi trebuitu fara indoiala se-ti vorbescu astfelu de multu tempu; o falsa rusine me opra. Vreau la rendulu meu se-ti deschidu sufletulu meu. Imi vei spune în urma, de trebue se plecu.

O puternica nelinisce se arata pe fati'a lady Wolsley. Se lasa a fi dusa pana la fotoliulu seu si siediu. În momentulu acesta, de n'ar fi fostu invetiatur'a din ajunu, asiu fi potutu crede ca si ea avea în ânimă unu simtîmentu cu totulu altu de catu amiciti'a.

Si acum, Scarlate iti amintesci tu acea aparitiune ce veni se-mi intrerumpa visarea, în sér'a sosirei mele la Dinan? Ea imi dete pretecelulu atatu de multu doritu. Povestîiu lady Wolsley scen'a nopturna ce precedase intalnirea mea cu barbatulu ei, îi zugrăviu cu scrupulositate pe tiner'a féta, acésta cu atatu mai usioru, ca chiar' obrazulu lady Wolsley imi ajută memori'a.

legate de capitaluri in bani, destinati anume pentru infiintare de scóle romanesci la macedo-romani, dara venitul acelor nu s'a potutu utilisá pàna acuma, din cauza cà popii si calugarii greci nu suferia scóle romanesci. Acelea capitaluri se se puna càtu mai curendu in evidentiã din actele si documentele depuse la statu, veniturile se se dea regulatu la destinatiunea lor testamentaria. 5) Macedo-romanii sunt aplecati se adópte dialectulu daco-romanescu; pretindu inse (cu mare dreptate), cà professorii de limb'a si literatur'a romana se invetie, se cultive si dialectulu macedo-romanu, éra clerulu se ingrijiasca a se tipari celu pucinu unele carti de rogatiune in acelasu dialectu. 6) Cà docenti si professori se li se trimita juni de cea mai buna educatiune si conduita, pre càtu se póte, esiti din institute theologice, pentru-cà, casatorindu-se in comuna, cu timpu se se póta hirotoni de preoti si se remana acolo cà parochi. 7) In diecese locuite in maiortatea lor de macedo-romani, se se aléga episcopi de nationalitate romanésca. 8) Cu ocasiunea nouelor organizatiuni politice din peninsul'a Balcaniloru, diplomatiei romane se i se dea instructiuni precise dela Bucuresci, cà se intervie pentru respectarea si aplicarea limbii romane in tóte regiunile si comunele locuite de romani, precum si aplicarea de individi romani apti pentru functiuni publice. (Va urmá).

Statutul organicu pentru Rumeli'a Orientalã si nationalitãtile din Ungari'a.

Delegatiunea comisiunei europene constatãre din ddni Braunschweig, de Kallay si baronulu de Ring, a fostu insarcinata in intielesulu stipulatiuniloru tractatului de Berlinu, cu elaborarea unui Statutu organicu pentru Rumeliã orientala. Acea delegatiune si-au terminatu lucrarea, pe care o a si supusu comisiunei spre cercetare. Diariulu parisianu „Journal des Debats“ publica tectulu acelu elaboratu-proiectu, care consta din 21 articoli. Spatiulu nu ne permite a reproduce intregu coprinsulu acelu proiectu. Ne vomu margini deci a estrage ad usum delphini numai coprinsulu articolului ultimulu 21 care suna asia:

„Limb'a turcésca este limb'a oficiósã pentru autoritãtile din Rumeli'a orientala in relatiunile sale cu inalt'a Pórtã.“

„Gubernatorulu generalu, directorii serviciulu administrativu alu provinciei, prefectii si capii administratiunei din departamente sunt autorisati a se folosi, in corespondentiã loru oficiala cu autoritãtile loru superioare si cu tribunalele, fara distinctiune de limbile: turcésca, bulgarésca séu grecésca. In relatiunile loru cu autoritãtile administrative districtuale, cu municipalitãtile si cu judecatoriile de pace au a intrebuintã acea limba séu acele limbi, care este predominantã in districtele administrate de catra autoritãtile séu judecatoriile de pace respectivi. Ei sunt tienuti a responde la ori ce petitiune, ori ce reclamare si la ori ce comunicatu, fia ea venita dela vre-o

corporatiune religiósã, séu dela vre-o persónã privata, in aceea din cele trei limbi ale tieiei, pe care o au alesu acea corporatiune religiósã séu persónã privata.“

„Autoritãtile districtuale si municipalitãtile voru intrebuintã in afacerile si corespondentiile loru acea limba, care va fi vorbitã de maiortatea poporatiunei regiunei loru, presupunendu, ca in districtele loru séu in comunele supuse loru nu se va affã o minoritate compactã de celu pucinu o a treia parte a poporatiunei intregi; in casulu acesta din urma, limb'a acelei minoritati se va intrebuintã paralelu cu aceea a maiortatii.“

„La tribunalele superioare cele trei limbi voru fi tractate cà perfectu coordonate pentru tóte actele proceduri, precum si pentru interogatoriu si pledarie. Decisiunile si sentintiele, atatu in casurile de procedura civila, catu si criminala se voru dá in limb'a maiortatii provinciei.“

„Cu tóte acestea, fia care partida este indreptãtita a cere o traducere gratuita in limb'a sa particularã. Tectulu originalu va fi celu hotaritoru. Ori ce lege in Rumeli'a orientala va fi promulgata in limbile: turcésca, bulgarésca si grecésca.“

„Ordonantiele gubernatorului generalu, precum si actele directoriloru oficialoru administrative ale provinciei, ale prefectiloru si ale sieiloru oficialoru administrative ale departamentelor, publicatiunile si afisiarile loru se voru face asemenea in cele trei limbi ale tieiei. Totu asia se va urma si cu publicatiunile ce se voru face la ordinulu autoritatiloru superioare judecatoresci.“

„Actele, publicatiunile si afisiile autoritatiloru districtuale, ale judecatoriloru de pace si ale autoritatiloru municipale, se voru face in limb'a districtelor si comunelor respective.“

„Protocólele si ordinele de di ale adunariloru provinciale voru fi purtate in limb'a pe care o vorbesce maiortatea membriloru acelorã.“

„Dara cu tóte acestea, ori care membru alu adunarii provinciale va potea vorbi in ori care din cele trei limbi si cuventurile lui trebuie se fia introduse cuventu din cuventu in procesele verbale stenografice.“

Asia suna art. 21 alu Statutulu org. proiectatu pentru nationalitãtile din Rumeli'a orientala.

Acuma se vedemu ce se intempla in Ungari'a in acelasu tempu cu nationalitãtile nemagiare. Aci d. C. Tisza prin unu ucasu nu mai suferã nici sigilele comunelor rurale se fia gravate in limb'a lor, ci in cea magiara. La tribunale dejã de multu nu se mai aude alta limba decatu cea magiara si nu va trece multu si nici in scóle nu se va mai audi alta, pentru ca eata cu ce proiectu de lege are in cugetu se se napustésca actualulu ministru de culte si instructiune din B.-Pesta asupra nefericiteloru nationalitati din regatulu Ungariei,

— Din diu'a aceea, diseiu eu terminandu, imaginea acelei copile mi-a remasu in minte; o singura data o uitaiu, Milady, langa dumnéta. O iubescu!

Credu ca mintiamu. Nu e mai pucinu adevratu inse, ca acésta tinera fétã, cu ajutoriulu misteriiului ce o incongiãra, a lasatu in mine o profunda impresiune.

Oricum, me asceptamu la o isbucnire de durerósã surprindere, in mijloculu careia lady Wolsley ar fi tradatu starea secreta a ânimei sale. Dar, séu ca cunoscú fórtu pucinu femeile, séu ca acésta este, cea mai neintielésã dintre tóte.

Ea nu aratã nici o superare, numai mirandu-se mai antaiu, me privi cà si cum ar fi crediutu ca voisemu se-mi rãdiu de dinsa, apoi pleca ochii si parú ca se gandesce. Peste pucinu unu zimbetu de o expresiune neintielésã apparú pe budiele ei si nu o mai parasi. Acestu surisu imi displacú; era intru cat'va o noua insielare; necazulu meu unu momentu stinsu, reveni ma tare cà ori candu. Reincepuu dupa o scurta tacere.

— Érta, te rogu, curiositatea mea; nu-mi e permisú mie a cere esplicatiuni asupra misteriiului ce inpresóra pe acésta copila; dar' mi-s'a parutu a recunósce in trasurile sale milady, nu e sor'a d-tale?

Ea pleca si mai multu capulu, fruntea i se inpurpurá:

— E sor'a-mea, intr'adeveru, dise ea, esitandu.

— Ghicisemu, strigaiu eu cu vioiciune si acésta imi esplica amorulu meu.

Abia disesemu acestu cuventu si-mi si parea reu ca l'amu disu. Lady Wolsley, care recapatase pucina linisce, se facú ca nu o intielege. Urma o lunga tacere, in tempulu careia, ea recadiu in visarea ei. Próst'a mea positiune cresceã din ce in ce: alesesemu pe nemerite celu d'antaiu mijlocu venitu, si me vedemu incurcatu cu unu rolú ce potea deveni penibilu. Amintirea de curendu a tinerei fete nu me lasá fara óre care emotiune; dar' aprópe de lady Wolsley, ori ce alta imagine se intunecá, nu potému vedea decatu pe densa; afara de acestea, acésta tacere ce se prelungea, parea ca me

invita se me retragu, si eu voieamu se mai remanu inca. Pe candu imi frementamu mintea cà se gasescu unu mijlocu de a urmá intretinerea, lady Wolsley relua cuventulu cuo voce lina si pucinu sigura. Se intrerupea din candu in candu spre a se gandi. Adesea fras'a 'i remanea neterminata: s'ar fi potutu parea, cà o gura curata se incercá pentru prima óra a minti.

— Iubesci pe sor'a-mea Ev'a, dise ea: nu sciu de trebuie se me bucuru de acésta. O casatoria nu e cu potintia Nu trebuie se speresi unu sferitu fericitu pentru acestu amoru Sirman'a Ev'a mi-a datu voia adesea se citescu in sufletulu meu; se gandeã la d-ta neincetatu. Adesea, póte ca n'aru trebui se-ti-o spunu, iti scriã scrisori lungi. A suferitu multu; va suferi si mai multu Acésta s'a intemplat de candu te a vediutu pentru prima óra, fú apucata de una din acele pasiuni fara de veste, alu caroru secretu, noi femeile, ilu pastramu pana la mórtu. Am luptatu catu am potutu: ce folosu! Te iubescu; te va iubi totdeuna!

Lady Wolsley pronuntia aceste din urma cuvinte cu o energia ce nu-ti-o pociu descrie. Ascultamu, mutu de surprindere. Deodata se scula: o imitaiu.

— Remai, imi dise ea, me intorcu indata.

— Ce o fi insemnandu acésta? imi diseiu in mine insu-mi dupa ce esi. Ev'a me iubescu! Unde m'a vediutu? Si unde se fia? Pentru ce-mi au ascuns'o atatu tempu cu atata ingrijire? De ce mi se face acum acésta revelatiune de necrediutu? Lordulu Wolsley nu scie?

Lady Wolsley intra. Tinea in mana unu pachetu de scrisori.

— Citesce murmura ea. Acea care le scrisu nu sperá ca aveau se ajunga pana la d-ta. A lasatu ânim'a se'i vorbésca. Adu'ti aminte ca nu póte fi femeia d-tale.

Deschideamu gur'a spre a'i esprima in fine mirarea mea contienuta pana atunci, dar' lady Wolsley cà si cum ar fi fostu sdrobotã de o iredistibila emotiune, isi ascunse capulu intre mani si facú unu gestu, ce trebui se-lu iau dreptu unu ordinu; me retraseiu indata.

Le am cititu aceste scrisori, Scarlate. Ce spiritu!

alu Croatiei si alu marelui principatu alu Transilvaniei.

In poterea acelu proiectu de lege invetiarea limbii magiare va fi organizata in preparandiele de invetiatori si in institutele de invetiamentu nemagiare si confessionale asia, cà invetiatorii, cari voru esi din acele institute, se fia pe deplinu capabili de a-si face prelegerile in limb'a magiara. Mai departe dupa unu terminu de trei ani, de aci inainte numai acei invetiatori voru potea primi diploma, cari voru fi in stare se-si faca prelegerile in limb'a magiara. Acei invetiatori, cari sunt dejã aplicati, in terminu de 6 ani voru trebui se-si insusiésca limb'a magiara in acelu gradu, pe care-lu pretinde legea. In terminu de 6 ani limb'a magiara va trebui se fia introdusa in modu obligatoriu in tóte scólele poporale, éra in acele scóle, in care acuma dejã se afla unu invetiatoriu, care este in stare se invetie in limb'a magiara, instructiunea in limb'a acésta va fi obligatóre fara nici-o intardiere. In periód'a de transitiune de 6 ani gubernulu va fi investitu cu dreptulu de a luá mesuri provisoria.

Acum invitamu pe toti aceia, cari mai credú in sinceritate, liberalismu si echitate, se compare procederea gubernului unguurescu fatia cu nationalitãtile, cu aceea a comisiunei europene din Rumeli'a orientala si apoi se-si dea verdictulu in cugetu curatu.

Noi romanii, cari amu suferitu atatea secole, fara cà se dispãremu de pre charta, avemu inca atata potere, cà se lasamu se tréca si acestu paharu pe dinaintea nóstra.

Contributiunile directe si restantiele.

Amu ajunsu, cà chiaru publiculu unguurescu se nu mai dea crediementu preliminariloru de budgete, ci se astepte pàna la finea anului si chiaru dupa aceea càte 4—5 luni, cà se védia inchiaierea genuina a cifreloru de venituri si de spese efective, nu imaginate si nici artificióse. Tocma si „Pester Lloyd“ au apucatu pe acésta cale, pentru-cà s'a trecut cu tóte illusiunile. In Nr. 356 acelu diariu mare continuandu a se ocupa cu rezultatele bilanceloru statului Ungariei din anulu trecutulu 1877, ia in cercetare contributiunile directe, a capului, pe imobiliã (case, mosii), pe professiuni, pe capitaluri, salarie, simbrii, pe obiecte de luxu etc. etc., despre care dice, cà jóca rolú fórtu insemnatu in statulu acesta.

Veniturile totali ale Ungariei cu Transilvani'a si Croati'a la unu locu, in a. 1877 au fostu 213 milióne 700 de mii florini, éra din acestea 87% milióne contributiuni directe, adeca 40 procente din sum'a totale a venituriloru ordinãrie. Tóte celelalte venituri, precum accisele pe mancari si beuturi, timbru, diversele taxe, monopoluri, poste, telegrafia, montanistica, paduraritu (silvicultura), éparia (stãvãria, herghelia) facu numai 60%. Accisele de consumu pe vinu, vinarsu, bere, carne, zacharu in a. 1877 au datu venitu brutto numai 12 si 3/10 milióne, adeca numai 5% din sum'a totale a venitu-

ce ânima! Me iubescu; me iubescu cum doreamu atatu de multu, se fiu iubit. Si eu o iubescu, speru. Oh! pentru ce am cunoscutu pe lady Wolsley! Lady Wolsley e intre Ev'a si mine; pentru ce m'asiu incercá in vanu a 'mi o ascunde, imaginea acestei femei me urmaresce fara pregetu.

Cetindu aceste scrisori ale Evei, incepu cate odata a me cugetá ca sor'a-ei le a dictatu, si innebunescu de fericire. Dar voiu luptá; voiu fi celu mai forte; vreau se iubescu acésta copila ce-mi cere unu locu in ânim'a mea. De nu voiu reusi — voiu plecá.

De atunci am vediutu de mai multe ori pe lady Wolsley. Am incarcat'o cu intrebari; respunsurile ei au fostu obscure si ecuivoce; n'amu afflatu nimic. Ev'a nu póte fi a mea, dice ea. De ce? Nu sciu. Cea mai simpla intrebare turbura pe lady Wolsley asia, ca amutiesce.

Eri, o intrebaiu déca sor'a-ei mai locuiá la Vauvert. Esitã multu pana se-mi respundia; respansulu seu negativu, datu cu intardiere, parea mai multu o afirmatiune. Ce se credu? N'a mai remasu presupunere nebuna se nu-mi fi trecut prin minte. Lady Wolsley 'mi-a cerutu inapoi serisorile Evei; i le am refusatu.

Mai antaiu o frica vedita se arata pe fati'a ei; apoi se incerca a zimbi si me intrebã, ca ce voiamu se facu cu ele. Ori ce franchetia a disparutu din relatiunile nóstre. Caracterulu seu s'a schimbatu cu totulu: aci e sglobie aci abatuta; pe fia ce momentu, si fara nici unu motivu aparentu, ochii sei se implu de lacrime. — Nu cum-va Ev'a va fi muritu, si voiesce a 'mi-o ascunde? Sirman'a Eva! Si póte ar fi mai bine cà intr'adeveru se fi muritu!

Mi se anuncia lordulu Wolsley. Adio, Scarlate. Acésta e prim'a visita ce milord are buna-vointia a-mi face.

. Redeschidu scrisórea pentru a'ti spune in doue cuvinte ceea ce se petrectu.

(Va urmá.)

iloru, atatu de pucinu, precum nu se mai vede in ici-unu altu stat. „P. Lloyd“ afa cã acesta este na simptoma de bóla a statului ungurescu si a conomieii lui. Nu scimu ce voru dice mediciei racticii, pâna la ce gradu este simptoma pentru ocuitorii tieriei, daca ei mananca preste totu arne si zacharu asia de pucinu si nu béu mai multe spirituóse. Dara se mergemu inainte, cã-ci P. L. ne scóte si una tabella comparativa de imposite directe si indirecte pe 10 ani trecuti. Dupa ceea au rezultat in anii:

1868	contrib. dir.	59 mil.	contrib. indir.	12 mil.
1869	„	56 „	„	13 „
1870	„	62 „	„	13 „
1871	„	61 „	„	14 „
1872	„	60 „	„	13 „
1873	„	59 „	„	13 „
1874	„	68 „	„	12 „
1875	„	71 „	„	13 „
1876	„	81 „	„	12 „
1877	„	87 „	„	12 „

Vedeti cã aci s'au lasatu la o parte tóte sumele mai mici de 1 milionu, pentru-cã computulu se ne fia mai simplificatu.

Asia dara in acelu ciclu sau periodu de 10 ani contributiunile directe ale Ungariei si tieriloru adnexe au crescutu dela 59 milióne la 87 milióne; din contra, impositele indirecte in locu de a cresce, au remasu stationarie, ba in a. 1877 au scadiutu cu 300 de mii din ceea ce fusesera la 1868! Venitulu mai mare din contributiunile directe se esplica usioru din inmarirea sau adaogerea loru suplementaria, din introducerea de imposite noue, apoi din executiunile aspre, necrutiatórie, terribili. Accisele pe vinu si carne inca s'au mai incarcatu, si totusi veniturile indirecte au remasu stationarie. Critic'a seriósa ce face aci P. L. cifreloru, o póte face ori-cine dintre noi; cã-ci vede fiacare, cum gubernulu si dietele iau bani de unde'i afa. (Man nimm das Geld wo man es findet, cum a disu si Bismark.) Poporulu a datu atunci candu a fostu executatu, adeca la contributiuni directe; éra la contributiuni indirecte nu a datu, ci s'a infrenatu pre cãtu a potutu, mancandu carne mai pucina, zacharu nicidecum, bendu si fumandu mai pucinu, cã se'i ajunga la alte nevoi. Dara totu P. L. observa cu multa agerime, cã in acelasu periodu de 10 ani in Austria (Cisláitani'a) darile indirecte au crescutu tocma cu 10 milóne sau 20%, ceea ce ar semnificã, cã poporatiunea acelu tieri mananca si bea mai bine decãtu noi?!

P. L. discuta pe largu si cestiunea restantieloru de contributiuni. Noi trecemu aci numai aceste pucine cifre, éra si fórt instructive. In man'a toturoru executiuniloru, totusi in 31. Dec. 1875 restantiele se calculara la sum'a enorma de 21,763.459 florini v. a.*) Din acea suma in a. 1877 s'au executatu 4 milióne 903.820 fl.; in loculu acelu inse au rezultat pe anii 1876 et 1877 alte restantie si mai mari asia, cãtu in 31 Dec. 1877 restantie se aratara cu 23 milióne! Ací mai merita a se reflectã, ca darile anuali directe ale Croatiei facu numai 4½ milióne, restantie ei inse ajungu la 7 milióne; cu alte cuvente, s'ar potea dice, cã Croatii sunt datori circa pe 1½ anu cu contributiuni directe. Vai de ei!

In Ungari'a si la noi se platescu si interesse de 6% daca ai intardiutu preste cãte 3 luni cu contributiunile. Ei bine, acelea interesse s'au urcatu pe a. 1877 la sum'a de 1 milionu optusutepatru-dieci de mii (1,840.000) florini, éra banii de executiune (glóbele) 280.000 fl. v. a.

(Va urmã.)

Revista politica.

De abea se liniscisera incatuvã spiritele abatute in Prusso-Germani'a in urm'a publicarei starei de asediu civile si eata, ca marele cancelariu mai tramine in ultimele dile ale anului espiratu o bomba surprindietóre din Tusculanulu seu dela Friedrichsruhe fara indoiãla cu scopu, cã natiunea germana se nu fia cumva sedusa a crede, ca principele de Bismark si-au uitatu de dens'a, séu ca ar fi renuntyatu la continuarea luptei reactionarie inaugurata in modulu si cu mediulócele sale drastice, care i sunt particulare. De astadata actiunea principelui-cancelariu nu este indreptata in contra rivaliloru sei esterni, nici in contra adversariloru sei interni, ci ea si-au alesu cã terenu vastulu campu alu economiei nationale si politice, urmarindu cã scopu finalu restabilirea echilibrului finantiariu si ameliorarea tristei si deplorablei stari economice la care se afla redusu poporulu Germaniei unite. Acestu scopu, marele si puterniculu dictatoru dela Friedrichsruhe sperésã si

crede ca-ilu va potea ajunge prin adoptarea sistemului prohibitivu pe o scara catu se póte mai larga, asia, cã de aci inainte ingreunandu-se inportulu streinu, industri'a si comerciulu germanu protegéte se-si póta reveni si prosperã, redicandu astfelu starea misera a classeloru, care nu dispunu de altu capitalu decatu acelu alu bratialoru. Acestu planu pentru regenerarea economica a natiunei germane, principele de Bismark l'au inpartasitu consiliului federalu prin o lunga, prea interesanta si fórt inportanta scrisóre tramisa dela Friedrichsruhe. Acesta scrisóre care a facutu sensatiune mare, este discutata cu viu si infocatu interesu, atatu in pres's'a germana catu si in cea streina. In fondu lupt'a pe care o provóca principele cancelariu nu este noua. Ea datésã potemu dice de candu este lumea lume si de candu ómenii au inceputu a cumperã si a vinde. Dara astadi formele si modulu acelei lupte primitive s'au mai civilisatu inpartiendu statele si popórale in doue tabere si adeca in acelea, care pe terenulu economic urmésã si adoptara principiulu prohibitivu, si in acelea care se lupta pentru principiulu liberului schimb.

Este o utopia a crede, cã in difinitivu acesta lupta se va potea decide in modu exclusivu in favorulu unuia din aceste doue principii, care ambele au ratiuni puternice cã se aspire a fi predominítóre. Atatu sciinti'a economica, precum si esperientiele de secolu ne probésã, ca statele singuratice potu trai in pace economica unele langa altele numai asia, déca isi voru dá silintia se-si faca concessiunile si compromissele cele mai practice intre aceste doue sisteme estreme, concessiuni si compromisse, pe care le reclama in modu imperiosu natur'a si relatiunile economice particulare fiacarui statu séu poporu.

In cãtu privesece mesurile proibitive proiectate de cãtra cancelariulu prusso-germanu, apoi ele sunt o lovitura durerósa si adencu simtita, data in prim'a linia comerciului si industriei austro-ungare. De aceea organele oficióse éra si inceputu se accentuésã din nou si se demonstre, ca monarchi'a austro-ungara eschisa fiindu atatu de pe terenulu politicu cãtu si economicu din centrulu Europei, trebue se-si stramute punctulu seu de gravitatiune spre ostu, asia precum i s'au fostu disu inca dela 1866 si precum i s'au si deschisu calea prin mandatulu de ocupatiune. Urmandu acestei impulsuni si acestui cursu de idei, popórale monarchiei trebue se se astepte si se se prepare a vedea luandu-se din partea gubernulu tóte mesurile pentru realizarea mandatulu primitu si pentru anecsarea celoru doue provincii dejã ocupate. Creditele pentru trecut sunt votate, comitele Andrassy au primitu absolutoriulu atatu dela parlamentu, cãtu si dela delegatiuni si prin urmare cu ánima usiorata isi póte continuã marea actiune inceputa in Orientu. Dejã organele sale publicistice au si inceputu a preparã opiniunea publica a monarchiei, ca este mai multu cã probabilu cã la primavara actiunea armatei de ocupatiune se se intinda si asupra sandsiacului Novi-Bazar, si acesta cu atãta mai multu, ca gubernulu n'au reusitu inca a inchieié multu dorit'a conventiune cu gubernulu turcescu.

In acelasu tempu nemtii centralisti numiti „fidele constitutiunei“, simtiendu ca li se apropie terminulu de licvidare in urm'a fiascului ce au suferitu politic'a loru de coteria, precum si in urm'a loviturei pe care li o au datu cav. Schónerer prin cuventarea sa pangermanista, au inceputu dela Craciunu incóce a-si preparã terenulu de retragere, a cochetã in modu destulu de espressivu cu boemii pe cari acuma ii numescu „unu poporu inteligentu, laboriosu si capabilu de o desvoltare economica superiora,“ declarandu totu-odata unguriloru, ca reusindu a se inpacã cu boemii, casatori'a dualistica de pâna acuma o voru desfintiã prin divortiu. Déca acesta schimbare a frontului si limbagiului din partea nemtiloru nu este alta, decãtu o strata-gema politica, pentru cã se-si asigurese positiunea loru fatia cu nouele alegeri la senatulu imperialu, care se voru face inca in prim'a jumetate a acestui anu, ne o va arata rezultatulu acelu alegeri, precum si viitórea sesiune a parlamentului austriacu. Ungurii cu tóte mesurile loru aspre si pre langa totu limbagiulu loru plinu de incredere si sumetiu, totusi se paru a simti, ca se prepara ceva pe contulu loru. Acesta ne-o probésã elegiculu tonu alu diarielorungurescu, precum si o óresicare resemnare cu care ele isi iau remasu bunu dela anulu espiratu si saluta pe celu nou.

Scirile ce vinu din Russi'a si Turci'a sunt vage, nelinistítóre si pline de contradiceri. Ele sunt totu atãtea semne ale nesigurantieii politice care domnesce in acele state, alu caroru terenu este vulcanisatu si subminat.

Angli'a prin ocuparea cetatii Jelalabad, prin fug'a emirului Sir-Ali in Turkestanu si prin desertiunea armatei afgane, au castigatu unu succesu stralucitu, care va contribui fórt multu la consolidarea positiunei sale fatia cu rivalulu seu dela nordu, si a pretensiuniloru sale mai multu cã nemodeste in regularea cestiunei orientale.

Sciri diverse.

— (Invitare). Sunt acum aprópe dóue luni de candu cu infintiarea si constituirea in modu provisoriu a „Reuniunei romane de cantari in Sibiu.“ Scopulu ce se urmaresce fiindu cultivarea muzicii si instruirea tinerimeii in acesta frumósa arta, Reuniunea nóstra, a carei statute in curendu voru primi aprobarea mai inalta, are neaperata trebuintia de spriginulu moralu si materialu mai alesu alu Romaniloru din Sibiu si inpregiurime. Si acestu spriginu se póte privi de asigurat in fati'a simpatiei unanime ce vedemu manifestandu-se in favorulu Reuniunei.

Pentru a avé de unde acoperi cheltuelile inpreunate cu instructi'a, procurarea de musicalii etc., comitetulu insarcinatu a pregati punerea in lucrare a statuteloru, a hotaritu a face inceputulu cu crearea unui fondu din contributiunile membriloru activi si ajutatori.

P. T. Dómne si Domni din Sibiu si inpregiurime sunt deci rogati cu totu respectulu a se inscrie cã membrii activi séu ajutatori in numeru catu mai mare. Spre orientare se aduce la cunoscintia, ca conformu statuteloru anulu Reuniunei incepe cu 1 Ianuarie st. n. 1879. Tacs'a membriloru activi (cantaretii) este de persóna 80 cr., iar' a membriloru ajutatori 1 fl. pe unu patrariu de anu. In fie-care anu se voru arangia celu pucinu dóue productiuni, la cari exclusivu membrii Reuniunei voru avé intrare. Insinuarile pentru inscriere se potu face la subscrisulu séu la cassariulu prov. alu Reuniunei, d-nulu Romulu Petricu.

Dem. Comsia,

secret. prov. alu Reuniunei.

— (Serbare) — Beiusiu, 25 Decembre 1878. Astadi s'a serbatu cu tóta solenitate, pi'a memoria a marelu mecenate si fundatoriulu Gimnasului nostru Samuilu Vulcanu, dupa program'a deja publicata in „Observatoriulu,“ cunoscuta si publiculu romanescu, Societatea literaria a tinerimeii a arangiatu acesta serbatóre intr'unu modu fórt splendidu, incãtu nu a mai lasatu nemica de doritu. Sal'a cea mare a Gimnasului a fostu decorata cu portretele celoru mai renumiti romani, cu unu gustu deosebitu. Publiculu interesatu de acesta festivitate a venitu de tempuriu inainte de inceperea siedintiei in asia numeru considerabila, incãtu unii ne incapendu in sala, erau nevoiti se asculte decursulu siedintiei de pre coridórele institului. Chorulu vocale, si mai vertosu orchestr'a instrumentale in „Asaltulu Grivitiei,“ au executatu fórt bine. Tinerii si-au sciutu bine piesele loru; alumnulu Evutianu a datu „Biografi'a episcopului Samuilu Vulcanu“ intr'o limba frumósa si fluida, incãtu a castigatu placerea tuturoru. Cu unu cuventu, toti tinerii au fostu bine pregatiti pentru de a face reesirea catu mai splendida.

Dlu Papfalvai conducatoriulu societatii merita cea mai mare recunoscintia pentru zelulu desvoltatu intru arangierea acestei solemnitati. Unic'a observatiune amu si a nune, cã poesiele le-au alesu pré lungi; incãtu atinge inse declamatiunea loru, aceea a fostu buna. Cu finea siedintiei orchestr'a instrumentale esecuta „Mersulu nationale,“ pre candu publiculu parasea sal'a incantatu de „veniri placute.“ Unu ascultoriu.

— (La adres'a diarielorungere locale). „Hermannstädter Zeitung“ si „Sieben. D. Tagblatt“ ne facu onórea de a se ocupã mai desu de acestu diariu alu nostru. Noi le suntemu cu atãtu mai recunoscatori pentru acesta atentiune cu care ne intempina ddniile colégi ai nostrii, cu limbagiulu ce pórtã chiaru in casuri unde differimu tare in opiniuni, care este fora nici-o asemenea mai tolerantu si mai urbanu decatu alu diarieloru din Clusiu, cu care este aprópe impossibilu a continuã discusiuni, fia politice, fia literarie, cã densele se nu sara preste tóte legile urbanitatiiei, in cãtu omulu de buna educatiune cauta se se traga la o parte din drumulu loru.

In cãtu pentru apostrofarea recente a lui „S. D. Tagblatt,“ unde ne intréba, cã in cestiuni romano-sasesci la cine se se adresedie, la dd. Pacurariu si Tincu, ori la dd. Stravoiu si Lengheru, opiniunea nóstra este, cã atatu acei patru romani, cãtu si ori-care altii sunt multu mai modesti, decãtu se le tréca prin capu a vorbi si a lucrã undeva, cumva in numele natiunei romane cã mandataru fia mandat.

Relativu la discussiunea philologica a lui „Herm. Ztg.“ Nr. 305 vomu avea onóre a'i da informatiuni care vedemu cã i lipsescu cu totul, indata cu inceputulu anului julianu sub rubric'a Literaturei.

— (Unu sigilu din Bucovin'a?) Dela orasielulu Reteagu avemu de inainte cu câteva luni urmãtóri'a scire curiósa. In 14 Iuliu 1877 nisce seceratori afflu pe hold'a numita „intre ape,“ in hotarulu Reteagului de cãtra Arpãstãu unu sigilu mare de forma ovala a carui inscriptiune sapata prin pregiuru cu litere latine suna: SIGILULU S. MANASTIRI HARAITIA. In mi-diolocu una biserica cu unu turnu cu cruce de asupra altariului. Sub biserica stã cu cifre arabice mari 1725.

Cum a venitu acelu sigilu in Transilvani'a? Mai multu: Cum inscriptiunea lui este scrisa cu orthographia asia de inaintata si cum sa substituitu in elu cuventulu sigilu celui slavonescu pecete? inainte de acesta cu 154 de ani?

Ceva urme relative la rãtecierea acelu sigilu se pare cã ar fi in relatiunea data de dn. invetiatoriu Ioanu Popu Reteganulu, la care se afla si sigilulu. In Maiu 1877 au arestatu in comun'a Arpãstãu pe unu bietu de calugaru si l'au dusu la pretura (Bezirksamt, Stuhlrichteramt) in Reteagu sub cuventu cã ar fi spionu

*) 1 florini = 2½ franci.

rusescu. De acolo l'au trimis la v. comitele in Desiu, unde fu investigat si visitat, d'ora s'aru afla la elu scripte etc. Ne aflandu-se nimicu la nefericitulu calugaru, ilu facura scapatu, era elu apuca calea cãtra Bucovin'a.

Unde este situata monastirea Haraiti'a?

— (Scótele romanesce din comuu'a Penticu.) Patru corespondentie lungi si aspre, insocite si de unele acte, ne stau in scriuru insocite de mare insistenta de a se publica in contra nou denumitului docente. Inainte de a esi in piati'a mare, unde este protopopulu spre a investigá de aprópe si exactu tóta starea lucrului? De altumentrea scrire despre starea miserabile a scóteloru, publicate din Campia prin diariile magiare, se repetu si in corespondentie romanesce.

— (Librari'a Romana in Brasiovu.) Urmarindu frumosulu scopu: „Unificarea limbei si respandirea literaturii si gustului de arta intre poporulu romanu“, zelosulu si cunoscutulu professoru gimnasiale d. I. C. Tacitu a deschisu de cãtãva tempu o libraria romana in Brasiovu. Din parte-ne i dorimu succesulu celu mai completu.

— (Romani'a si Engliter'a.) Conformu in-sarcinarii Adunarii deputatiloru, biuroulu seu a transmisu Maiestatii Sale Reginei Marei-Britanie, prin urmatórea telegrama, simtiemintele sale de viua durere pentru perderea ficei sale:

Generarelui Pousouby.

La Windsor.

Pentru Maiestatea Sa Regin'a.

Adunarea deputatiloru din Romani'a a exprimat in unanimitate dorintã de a supune Maiestatii Sale Regin'a admiratiunea loru pentru Suveran'a Regatului-Unitu si simtiemintele loru de viua durere si de regretu sinceru pentru mórtea principesei Alice a Marei-Britanie si Irlandei, Mare Ducesa de Hessa-Darmstadt.

Presedintele Adunarii deputatiloru din Romani'a, C. A. Rosetti.

La acésta telegrama biuroulu a primitu urmatóriu respunsu:

Presedintele Camerei deputatiloru din Romani'a.

Regin'a a fostu adancu miscata prin telegram'a ce ati transmisu-o si'mi comanda se ve rogu, se comunicati onorabililoru deputati multiamirile sincere si caldóse ale Maiestatii Sale, pentru bunele si compatimítórele loru expresiuni de simpatia.

Generalu Pousouby.

„Romanulu“

— (Unu casu de mórte curiosu.) — Diariulu „Pungolo“ din Milanu se scrie din Neapole urmatórele:

„Inainte cu cate-va zile muri aci o tinera numita de Luca si, dupa cum se spunea, caus'a mortii ar fi fostu unu atacu cerebralu. Mediculu, venindu se constata casulu de mórte, nu se potu mirá vedendu ca in fati'a cadavrului lipsesce paliditatea mortii; i se paru chiaru a fi descoperitu inca si alte semne, din care póte deduce ca fet'a nu e mórta, ci cadiuta numai intr'unu somnu letargicu. Cadavrulu fu transportatu in camer'a mortiloru, unde este pazitu diu'a si nóptea de patru persóne, si din candu in candu vine si tatalu fetei, se védia déca fiica-sa nu s'a mai desteptatu. De si cadavrulu zace acum de siese zile acolo, totusi, nu se observa inca nici o palóre de mórte in faci'a sa si nu se vede nici unu semn de putrejunu. In tempulu acesta i-s'a deschisu si vinele, fara inse se curga sange din ele. Medicii orasiului nostru stau incremeniti in fati'a acestui casu si nu sciú ce se credia.“

— (Unu respunsu potrivitu si de spiritu.)

Cu ocaziunea serbarei trecerei armatei in Dobrogea, erau inscrite pe arcurile de triumfu, ce se radicasera in Brai'a cuvintele: Plevna, Grivitia, Nicopoli etc. Unu ofitiaru rusu care privea de la o ferestru, adresandu-se cãtra o dómna romana i dise:

— Déca Romanii au luat Plevn'a, Griviti'a si tóte celelalte noi ce amu luat?

— Bassarabi'a!! respunse dómna cu unu tonu ironicu.

— (Deputatiunea bosniaca.) Despre petrecerea deputatiunei acesteia la Agram diariulu „Obzor“ scrie ca membrii acelei deputatiuni s'au exprimat la plecarea loru spre casa, cã Agram, capital'a Croatiei le au placutu cu multu mai bine decãtu Vien'a si B.-Pest'a. In totu tempulu cãtu a petrecutu deputatiunea acolo, unu banchetu de infratire au urmatu celuilaltu, asia ca noii cetatieni austro-ungari au remasu prea multumiti.

— (Ultimulu Mamelucu mortu.) Gabriel Ibrahim a fostu ultimulu din acea armata de mamelucu pe care Napoleon I o organisase in Egiptu. Dupa terminarea campaniei Ibrahim trecu la crestinismu si se asedia in Versailles, unde si muri acum cãteva zile in etate de 84 ani.

— (Donatiune frumósa facuta la Bucuresci.) Antalffy Lajos (Ludovicu), secuuiu de religione reformata din K. Vásárhely, trecuse mai de multi ani in Romani'a, unde vedendu'si numai de afaceri private, castigá bani frumosi, era dupa aceea in locu de a se întóce la betranetie érási in patri'a sa natala, s'a mutat cu locuinti'a tocma la M. Montreux in cantonulu Vallis din Elveti'a, unde apoi in 20 Octobru 1878 facu unu testamentu si'lu legalisá conformu legiloru, intru care lasa biserice si scólei unguresci reformate din Bucuresci cá legatu si fundatiune 1770 Napoleoni in auru sau 35,400 franci, cu conditiune cá suma se fia elocata cu 10% si numai dupa-ce va ajunge capitalulu la 120,000, se incépa a se inparti venitului lui exactu asia precum dispune testatorulu, in ajutoriulu persóneloru eclesiastice si scolastice reformate dela Bucuresci, anume se se infintiedie acolo pe langa scóla primaria ce existe, inca si una scóla reale pentru tóta tinerimea coloniei magiare. Inspeciunea superióra se o aiba Consistoriulu ref. calvinescu din Clusiu. (Dupa „M. Polgár“).

— (Esirea apelor) Fiindu tempulu fórte domolu cá primavér'a, riuri mai mari, anume Crisiulu, Murasiulu, Tisa, in partile Ungurene au esitu din alviile loru si au facutu mare stricatiuni, ducendu poduri, in-necandu ca se si unele tinuturi.

— (Bibliografia.) A esitu de sub tiparu: „Cuventari funebrale si iertatiuni.“ Din auctori renumiti si din scriptele repausatulu Georgiu Molnaru, fostu parocu-protopopu in Turtiu, prelucrate de Titu Budu, concipistu episcopescu, vice-notariu si assessore consistorialu. Tomulu I. Gherl'a 1878. Pretiulu: 1 fl. 50 cr. v. a.

— „Revista Sciintifica“, diariu pentru vulgarisarea sciintieloru naturale si fisice, care dejá de IX ani appare la 1 si 15 ale fiacarei luni sub redactiunea d-loru P. S. Aurelianu si Gr. Stefanescu, avendu concursulu de colaboratori alu d-loru: Em. Bacaloglu, C. Botea, Dr. Dem. Cantemiru, Ch. O. Lupodly, Stef. St. Sihleanu si Dr. Paulu Tanco, in Nrii sei 16 si 17 din 1 si 15 Octobru coprinde urmatórele materii: — Cronica Sciintifica de: P. S. Aurelianu. — Studii de Igiena publica. Discursuri tinentu la Congresulu de Igiena din Parisu, de: Dr. I. Felix. — Descoperirea planetei Vulcanu de: Dr. Paulu Tanco. — Enumeratiunea speciiloru pe plante cultivate in gradin'a botanica din Tergu-Jiului de: I. Pasarénu. — Tabloulu de observatiuni metereologice pe lunile Aprilie si Maiu st. 1878. — Prevederea tempului de: P. Donici. — Faptu insemnatu in incaldirea unui drugu de feru de: Stef. Hepites. — Analis'a, calitatea si inbunatatirea vinului de: V. Moga. — Diverse.

Abonamentele la acésta revista, care merita in-bratiarea cea mai caldurosa din partea intregului publicu se facu numai pe unu anu si cu pretiu de 15 lei; pentru streinetate se adaoga costulu postei. Redactiunea se afla in Bucuresci, Strad'a Teiloru Nr. I.

Literatura si recensuni de carti.

(Continuare din Nr. 100.)

Societatea academica se ocupase in sesiunea anului ce espira, intre altele cu interessant'a colectiune de documente vechi romanesce publicata de dn. profesor Bogdan-Petriceicu Hasdeu sub titlu: Limb'a romana rombita intre anii 1550—1600. Pe langa valórea istorica a mai multora din acelea documente, inportanti'a loru philologica o afla dn. Hasdeu: 1) in dialectologica; 2) in fonetica; 3) in sintactica. Dsa presupune, ca acei dascalii, acei popi si logofeti de inainte cu 2—300 de ani, ómeni ai naturei, scriá intocma precum se si vorbiá limb'a nóstra in vechime. Recensiuinea ce s'a facutu acelei publicatiuni erudite, a esitu si in „Transilvani'a“, Nr. 22 organu alu Asociatiunei nóstre pana in anulu acesta. Din acelea documente asia precumu sunt ele scrise si publicate, se constata mai preste totu, ca vechii popi si logofeti din Munteni'a si Moldov'a scriindu romanesce cu slove ciriliane, nu observá nici-o regula, nici de gramatica si orihographia si nici de sintactica, ci in acelasu documentu scriá de multe-ori aceleasi cuvente in doue trei moduri, avea si constructiuni intortocate si sucite, intocma precumu le au acei scriitori moderni, cari s'au dedatu a cugetá in limbi straine, in care au fostu educati si instruiti, dara totusi voru se scria romanesce. Esemple nenumerate relative la ilustrarea acestui adeveru le póte avé ori-cine va luá in mana publicatiunea susu citata, era cateva din trensele se afla trecute si in recensiuinea ei.

Dara cine se se mai mire de acei sermani popi, dascalii si logofeti din vechime, tinuti cãte 2—3 ani la vreo monastire sêrbita sau greceã — cã-ci altele nu era — daca ei nu avea nici-o idea de gramatica si sintaxe; si cine se póta inputá limb'a simpla aceloru „negustorasi“, cari invetiasera abia se'si scria numele si mai cãteva frase usitate cá de regula in tóte corespondentiele, precum de es. „Me inchinu cu plecatiune dumitale Kir. Iordache Bobuletiu, si noi din mil'a lui D-dieu ne aflamu cu totii sanetosii. Si vei sci kir Iordache, cá baiatu ce mi-ai trimisu la pravalia este murdaru si lenesiu, dórme amblandu. Si marf'a din urma a sositu bine, dara la vama mi a facutu nacazu, cá ciocoiulu nu se multumia numai cu vam'a pravilnica, mai cerea si pe deasupra. Ce eram se facu, iam datu. Si vei sci cá socoteal'a de acum face cu totul 100 si

80 si 4 lei, cursulu vistieriei. Si sarutu man'a la Ma tust'e a Smarandic'a si la cocón'a Utic'a si la toti a nostri le poftescu serbatori fericite“.

Multu mai de scandalu este limb'a maccaróna a carturariloru, cari pretindu se le recunosci titlurile de mari dascalii ai lumei.

Limba maccaróna s'au numitu mai antaiu in Itali' unele poesii, in care se amestecá cuvente cu totulu straine, se declinã inse si conjugá dupa forme latinesce sau vice-versa, cuvente latinesce dupa formele altoru limbi. Acelu stilu glumeti si batjocoritoriu a trecut apoi si la alte popóra, anume la germane, pâna prin Transilvani'a, de es. la sasi: Accepias Gabelastrum et Rechenastrum et venias ad Heu-um faciendum. La magiari articlii de lege multime era compusi odinóira in limba maccaróna, precum de es. A volt exercitium-oh ezután is azon modalitás-sal observáltassék; nem applicáltanak; interdicáltanak; privata personának praejudiciumával nem apprehendáltak; a Catholicusok is renuntióltanak; mostanis confirmáltak, conferáltak in anno 1612 arrol emánt Donatio-joknak conditio-ji szerintis conformáltott, minden pertinentiájával, proven-tusi-val (Aprob. P. I. tit. I). Si alte mii de esemple. Apoi, pre candu latiniá popórale apusene, strabuni nostrii logofeti invecinati cu slavi si cu greci, scriá si ei limb'a maccaróna slavo- sau greco- sau si turco-romanesca, pe care apoi logofetii moderni ni-o punu sub nasu cá de nu sciú ce modellu. Limb'a maccaróna se trece si astadi in fóile humoristice si satirice, in care o citesci cu placere, daca ese din pene dotate dela natura cu talentulu de a'si bate jocu de tóta lumea. sau cu geniú cá alu lui Democritu, ori cá ai acelorlu Maccaronisti din sec. alu 16-lea, cari au descrisu bataliile tintiariloru cu furmicele, ori tiraniile pureciloru (nemt. Floh, Flöhe): „Floia, Cortum versicale de Flois swartzibus, illis Deiriculis, quae omnes fere Menschos, Mannos, Weibras, Jungfras etc. behuppere et spitzibus suis Schnaplis stakere et bittere solent.“ (Mai antaiu la 1593.)

(Va urmã.)

Deja in 16 si 17 Ianuarie

va avea locu tragerea a 86 Loterie a tierii ducale de Braunschweig, atatu de bogata in castiguri, concessiunea de statu si garantata. In scurtulu tempu de aprópe 6 luni vinu de a se decide 45,000 castiguri si unu premiu in sum'a totala de

11 milioane 150,000 franci,

intre cari se afla urmatórele castiguri si adeca in casulu celu mai favorabilu

= 450,000 marce =

mai departe		
1 à 300,000	1 à 25,000	61 à 5000
1 à 150,000	5 à 20,000	6 à 4000
1 à 100,000	12 à 15,000	107 à 3000
1 à 60,000	22 à 10,000	213 à 2000
3 à 40,000	2 à 8,000	523 à 1000
3 à 30,000	4 à 6,000	etc. etc.

Precum s'au ficsatu de catru guvernulu ducalu pretiulu pentru classa I este;

1 intregu losu originalu 20 franci
1 jumetate „ „ 10 „
1 patraru „ „ 5 „

Aceste losuri eu le espedu promptu, tramitiendumi-se pretiulu loru in auru, note, timbre postale etc. Ori-ce comanda fie ea ori catu de mica va fi efectuatã promptu si catu mai bine si voi alaturá gratis pre langa ori ce comanda planulu oficiosu publicatu din partea Directiunei Loteriei ducale, precum voiu tramite catu mai in graba si banii castigati si rezultatulu obtienutu dupa ce se va fia facutu tragerea.

Firm'a mea, ce esista deja de 26 ani se bucura de unu norocu deosebitu, de órece afara de multe alte castiguri mari, conformu prob. loru oficióse dela 1871 in colect'a mea principala au cadiutu de trei ori premiulu de 254,000, 183,000, 182,400, si in a 85-ea loterie terminata acum de curendu am platitu mai multe „Castiguri principale“ in Romani'a. Me simtiu deci indreptatitu a considerá colectur'a mea de recomandata cá cea mai norocósa si invitata mi se tramite comande catu mai curendu, cu atatu mai vertosu ca numerulu losuriloru este marginaitu. Se se grabesca deci ori cine a partecipá la acésta loterie mare si bogata de castiguri.

J. Dammann,

colectorulu principalu autorisatu de catru guvernulu ducalu.

Hamburg, 43 Zeughausmarkt.

(55) 5—6

ABONAMENTU

la

„ALBIN'A CARPATILORU“

fóia beletristica, sciintifica si literara cu ilustratiuni. Anulu III. 1878.

Redactoru:
Iosifu Popescu.

Editoru:
Visarionu Romanu.

Appare in Sibiiu la 15 si ultim'a fiacarei luni in fascicole de cãte 2 côle.

Pretiulu abonamentulu: 1 anu 6 fiorini, 6 luni 3 fl., 3 luni 1 fl. 50. — Pentru Romani'a: 1 anu 16 lei, 6 luni 8 lei, 3 luni 4 lei. Pretiulu abonamentulu se póte tramite din Romani'a in bilete hypotecari si in marce postale.

Abonamentele se facu la editorulu V. Romanu in Sibiiu, la biururile postale si prin tóte librariile.

Nouiloru abonati li se voru tramite numerii apparuti dela inceputulu anului III lun'a Octobru a. c.

Fóia va aduce in colónele sale articoli de sciintia cu scopu de a instrui pe cetitori in tóte directiunile cugetarei omenesce, se va sili a respandi in publicu acele cunoscentie, care sunt nedispensabile atatu pentru individi, cãtu si pentru natiuni intregi, dé cãte ori e vorba de unu adeveratu progresu in civilizatiune. In partea beletristica se va oferi publiculu, mai cu sama secului frumosu o lectura nu numai distragetóre, ci si utila, careia se nu-i fia straine nici principiile estetice, nici regulile bunului gustu. Fóia va tractá materii literarie din cele mai interesante, avendu pururea in vedere originalitatea obiectelor si a cugetarei, puritatea limbei si chiaritatea modulului de a scrie. Ilustratiunile voru corespunde asemenea asteptarei onor. publicu.

Din anulu I si II mai sunt inca esemplare cu pretiulu scadiutu de 3 fl. séu 7 lei 50 bani anulu 1877. si 2 fl. séu 5 lei anulu 1878.

(57) 1—3